တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် နည်းဥပဒေများ

လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီးၵႃႇတ်ႉၼႄ သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း

(အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၄၈/၂၀၁၉)

မၢႆလိၵ်ႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇၶၢဝ်ႇပူင် 48/2019

၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၈ ရက်

ပီႊ 1381၊ လိူၼ်ၵဝ်ႈလွင်ႈ 8 ၶမ်ႈ

(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၃ ရက်)

(ပီႊ 2019 ၊ လိူၼ်ဢေႃးၵတ်ႉ၊ 23 ဝၼ်း)

လမ်းၼႂ်း

မၢႆ	လွင်ႈတၢင်း	ၼႃႈလိၵ်ႈ
(1)	တွၼ်ႈ(1)	1
	လိူဝ်ႈသၢင် ၼလႈ ၶေႃႈပိုတ်ႇတီႈပွင်ႇ	
(2)	တွၼ်ႈ(2)	4
	ၼွတ်ႇၽွတ်ႈၵေႃႉၼလႈ လုမ်းပွင်ၵၢၼ်	
(3)	တွၼ်ႈ(3)	4
	လွင်ႈၵိူတ်ႇသၢင်ႈ ၼေႃႈၵၢၼ်ၶိုၼ်ႈယူႇမုၼ်းလိူင်း ၽႃႉလၢဝ်း ၶိူဝ်းႁူၼ်း ႁိုၵ်းမိူင်းၼလႈ လၢတ်ႈပၢၼ်မၢၵ်ႈမီးၵၢၼ် ႁူၼ်းၼႂ်း လေႉတိူင်း ၵမ်ႉၼၼ် လေႉမိူင်း	
(4)	တွၼ်ႈ(4)	5
	ၵိူတ်ႇၼၶပ်ႉပႃး သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း	
(5)	တွၼ်ႈ(5)	10
	ၼၵႈလိတ်ႈလွင်ႈထိင်ထွင်ၵၢၼ်	
(6)	တွၼ်ႈ(6)	12
	ၼၶၶေမ်ႉၼၶတေႃဝ် လွမ်းၽိၼ်ၵၢၼ်	
(7)	တွၼ်ႈ(7)	14
	ႁူႉလွင်ႈလွင်ႈ	

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အခန်း(၁) အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်	၁
၂။	အခန်း(၂) ကော်မတီနှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း	၄
၃။	အခန်း(၃) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ်ပြည်နယ်များတွင် တိုင်းရင်းသားရေးရာနှင့်လူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း	၄
၄။	အခန်း(၄) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း	၅
၅။	အခန်း(၅) အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း	၁၀
၆။	အခန်း(၆) စီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ခြင်း	၁၂
၇။	အခန်း(၇) အထွေထွေ	၁၄

လူင်ပွင်လိူင်ႈမိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈလွမ်လိူင်ႈမျၢၼ်ႇမႃႇ
ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽၢႆႇၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်း
မၢႆလိၵ်ႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇၶေႃႈပူင် 48/2019
ပီႊ 1381၊ လိူၼ်ၵဝ်ႈလွင်ႈ 8 ၶမ်ႈ
(ပီႊ 2019 ၊ လိူၼ်ဢေႃးၵၢတ်ႉ၊ 23 ဝၼ်း)

ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽၢႆႇၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်းၼႆႉ လႆႈတိုဝ်းသုၼ်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈ လွမ်းပိူင်မီႈ ၵႅတ်ႉၼႄ သုၼ်ႇၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်း မၢႆၶေႃမ်း (34)၊မၢႆၶေႃမ်းဢၼ်(ၵ)ဢၼ်လႄႈ တၢင်းၶေႃႈတူၵ်းလူင်းလုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈသေ ပိုတ်ႇၵွၵ်ႇ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ ၵၢၼ်ၶၢႆႉမႃးၼေႃႈ။

တွၼ်ႈ(1)
လိုဝ်ႈသိင်ၼလႄႈၶေႃႈပိုတ်ႇတီႈပွင်ႇ

(1) လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈၵၢၼ်ၶၢႆႉ ၼႄလႆႈႁွင်ႉဝႃႈ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈၵႅတ်ႉၼႄ သုၼ်ႇၸၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်းၶႆၼေႃႈ။

(2) ပွင်ႇၵႂၢမ်းၵၢၼ်ပႃးၶွင်း လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ ၵၢၼ်ၶၢႆႉၶႆႉ ၼႄလႆႈ မီးတီႈပွင်ႇ မိူၼ်ၶွင်ႉပိူင်မီႈ ၵႅတ်ႉၼႄသုၼ်ႇၸၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်းၶၼ်ၶႆႉ ၼေႃႈ။ လိူဝ်ၶၼ်ၶႆႉ ပွင်ႇၵႂၢမ်းတီႈတွင်ႈလိူဝ်းၶႆႉ ၼႄလႆႈမီးတီႈပွင်ႇ ၵၢၼ်ပိုတ်ႇၼၶႄ ဝႆႉၶၼ်ၶႆႉ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန
အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်   ၄၈/ ၂၀၁၉
၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်   ၈   ရက်
(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၃ ရက်)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ပုဒ်မခွဲ (က)အရ အပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဤနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း (၁)
အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် နည်းဥပဒေများဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့်ဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်-

(ၵ) ပိူင်မီႈၵၢၼ်ဝႆႉၶႂ်ႈ ပဵၼ်ပိူင်မီႈၵဵတ်ႈငၶ သုၼ်ႈၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်း ႁိုၵ်းမူင်းၶၼ်ႉၵေႃႈ။

(ၶ) ပိူင်လိၵ်ႈၵၢၼ်ဝႆႉၶႂ်ႈ ပဵၼ်ပိူင်လိၵ်ႈ ၵၢၼ်ပႃးဝႆႉၶင်း လွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီႈၵၢၼ်ၶႂ်ႈ သေၵၢၼ်ၵၢၼ်ၶၼ်ႉၵေႃႈ။

(င) လွင်ႈထိင်ထွင်ႁၼ်ၵၢၼ်ဝႆႉၶႂ်ႈ ပဵၼ်လွင်ႈထိင်ထွင်ႁၼ် ႁူၼ်း ႁိုၵ်း မူင်းၶင်ႈႁၼ် ၵမ်ႉၶၼ် ငၵႈႁၢင်ၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်း ႁိုၵ်းမူင်း ၵၢၼ်ၵိဝ်ႉႁပ်းလူလႆႈ ၽႅဝ်ႉၸၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်း ၵၢၼ်ပႃးၶင်း ပိူင်မီႈၵဵတ်ႈငၶ သုၼ်ႈၸၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်း မၢႆၶေမ်း(2)မၢႆၶေမ်းငၽ(ၸု)ၶၼ်ႉ။

(ၸ) လွင်ႈလူႉသုမ်းသုၼ်ႈၵၢၼ်ဝႆႉၶႂ်ႈ ပဵၼ်လွင်ႈလူႉသုမ်းသုၼ်ႈ ၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်း ၵၢၼ်ပႃးၶင်း ပိူင်မီႈလၵ်းမူင်းငလႈ ပိူင်မီႈၵဵတ်ႈငၶ သုၼ်ႈၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်းၶၼ်ႉၵေႃႈ။

(က) **ဥပဒေ** ဆိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေကို ဆိုသည်။

(ခ) **ပုံစံ** ဆိုသည်မှာ ဤနည်းဥပဒေများတွင် ပါရှိသည့် ပုံစံတစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုသည်။

(ဂ) **အငြင်းပွားမှု** ဆိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေပုဒ်မ ၂ ပုဒ်မခွဲ(စ)ပါ တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အငြင်းပွားမှုကို ဆိုသည်။

(ဃ) **အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု**ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုကို ဆိုသည်။

(သ) ၽႅၼ်ၵၢၼ်ၵၢၼ်ဝႆႉၶႆႈ ပဵၼ်ၶႄႈၵၢၼ် ၵၢၼ်လႅတ်းၽႅၼ်ဝႆႉ လူင်ႈၶႄႈတႅၵ်ႈတၢႆး တႆႉငၶၶမ်ႉငၶတူဝ်လႆႈ ၶႄႈၵၢၼ် ၶိုၼ်ႈယွင်ႉမုၼ်းလႅင်း ၶွင်ႈပိုၼ်ႉတီႈ၊ ၶႄႈၵၢၼ်လူၵ်းဢွၵ်ႉလွင်ႉ တိုဝ်း ၶူဝ်းၶွင်တိုၼ်းပဵၼ်၊ လွင်ႈၵပ်းၵႂ်ႉပႂ်း မၢၵ်ႈမီးၵၢၼ်ႁူၼ်း ၶဝ်ငလႈ လွင်ႈတၢင်ႉလူဝ်ႉတၢင်ႉပူင်ၶဝ် လူဝ်းၶႆႉၵေႃႈ။

(လ) လၢဝ်းၶူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်း ၵၢၼ်တၢင်းၶိုၼ်းယွင်ႉ မုၼ်းလႅင်း ၵေႃႉၵၢၼ်ဝႆႉၶႆႉ ပဵၼ်လၢဝ်းၶူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်း ၵၢၼ်ယူႉသဝ်း ၶွင်ႈပိုၼ်ႉတီႈ ၵၢၼ်ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင် ၵွၵ်ႉလိၵ်ႈပိုၼ်ၽဝ်ႉ လွမ်းၶၢဝ်းယၢမ်းသေ မၵ်းမၼ်ႈဝႆႈပဵၼ်ၶႄႈတီႈ ၶိုၼ်ႈယွင်ႉမုၼ်း လႅင်းၵေႃႉမၢင်ၶၶႅၼ်ႉၵေႃႈ။

(င) **စီမံကိန်း** ဆိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့်အခြားသော ကဏ္ဍများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စနစ်တကျ ကြိုတင်စီမံဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းများကို ဆိုသည်။

(စ) **ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းပါးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ** ဆိုသည်မှာ ဤဝန်ကြီးဌာနက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းပါးသည့်ဒေသအဖြစ် အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ သတ်မှတ်ထားသော နေရာဒေသများတွင် အခြေချနေထိုင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကို ဆိုသည်။

တွၼ်ႈ(2)
ၶွတ်ႇၽွတ်ႈၵေႃႉလႄႈ လုမ်းပွင်ၵၢၼ်

(3) ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽႅင်းလူင်ၶဝ်ႈ တႃႇတေယုၵ်ႉမုၼ်းသိမ်းပိူင်း ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ၊ လိၵ်ႈလၢႆး၊ ပၢႆးမွၼ်း၊ ၽိင်ႈငႄႈ၊ ၽိင်ႈထုင်း၊ **ပူင်ၽၢင်ႉလူဝ်ႇလၢတ်ႈ ငလႄႈ ၶူဝ်းၶွင်လွၼ်ႉပိုၼ်း***သေၵမ်ႉၵုးလွင်ႈၶိုၼ်ႈ ၶၼ်ႈယႅင်ႇမုၼ်းလိူင်းလူဝ်း ပၢၼ်မႂ်ႇ မီးၵၢၼ်ႁူၼ်းလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်း ၵၢၼ်လွင်ႈၶိုၼ်ႈယႅင်ႇမုၼ်းလိူင်း ၵေႃႉၽၢင်ဝႆႉၶၢဝ်ႉ တေလႆႈငူပ်ႉၶိူဝ်ႉ တင်းႁွင်ႈၵၢၼ်ၽႅင်း လူင်မူင်းၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈတၢင်ႇလိူဝ်း ၵၢၼ်ၵေႃႉၵပ်းၶၢဝ်ႉ သေၶွတ်ႇၽွတ်ႈၵေႃႉလႄႈ လုမ်းပွင်ၵၢၼ် လႆႈယူႇယဝ်ႉ။

(4) ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽႅင်းလူင်ၶဝ်ႈ တေလႆႈမၵ်းမၢႆပၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶေႃႈၵၢၼ်ၵေႃႉလႄႈ လုမ်းပွင်ၵၢၼ်ၶဝ် ၵၢၼ်ၶွတ်ႇၽွတ်ႈလွမ်း လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး(3) ၶၢဝ်ႉၵေႃႈ။

တွၼ်ႈ(3)
လွင်ႈၵီတ်းသၢင်ႈၶေႃႈၵၢၼ်ၶိုၼ်ႈယႅင်ႇမုၼ်းလိူင်း ၽၢႆႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမူင်းငလႄႈ လၢတ်ႈပၢၼ်မႂ်ႇမီးၵၢၼ်ႁူၼ်း ၶွင်းလေးတူင်း ၵမ်ႉၶၢၼ် လေးမူင်း

(5) ၽႅင်းလူင်မူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၶဝ်ႈ တႃႇတေငူပ်ႉၶိူဝ်ႉၵီတ်းသၢင်ႈလႆႈ ၶေႃႈၵၢၼ် ၶိုၼ်ႈယႅင်ႇ မုၼ်းလိူင်းပၢၼ်လၢဝ်းၶိူဝ်းငလႄႈလၢတ်ႈပၢၼ်မႂ်ႇမီး ၵၢၼ်ႁူၼ်း လၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်း မူင်းၶဝ်တီႈလေးတူင်း ၵမ်ႉၶၢၼ် လေးမူင်းၶၢဝ်ႉ ငူပ်ႉၶိူဝ်ႉတင်း လွမ်းၽႅင်းလူင်လေးတူင်း ၵမ်ႉၶၢၼ် လေးမူင်း ၵၢၼ်ၵေႃႉၵပ်း ၶၢဝ်ႉသေၽိူင်ႉ ပုၼ်ႈၽွၼ်း ပၢၼ်ၽႅင်းလူင် လေးတူင်းၵမ်ႉၶၢၼ် လေးမူင်းၵၢၼ်ၵေႃႉ ၵပ်းၶၢဝ်ႉ လႆႈယူႇ။

* ၶိုၼ်းမူၼ်ႉငမးပွၵ်ႈၵမ်းၶိုင်ႈမူဝ်ႈဝၼ်းထီႉ(10.7.2020)

အခန်း(၂)
ကော်မတီနှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း၊ **အမျိုးသားရေးလက္ခဏာနှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကို** * ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းပါးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး လိုအပ်သော ကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

၄။ ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ ၃ အရ ဖွဲ့စည်းသော ကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

အခန်း(၃)
တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် တိုင်းရင်းသားရေးရာနှင့် လူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

၅။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် တိုင်းရင်းသားရေးရာနှင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ လူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်း၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအား တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းနိုင်သည်။

***၁၀-၇-၂၀၂၀ရက်နေ့တွင်ပထမအကြိမ်ပြင်ဆင်သည်။**

(6) ၽွင်းလူင်ၵေႃႈ လႆႈႁပ်ႉလွင်ႈၼႄၽႅၼ်ႇပုၼ်ႈၽွၼ်း ၸွမ်းလွၵ်းလၢႆးပိူင် မီး (5)ၶေႃႈ၊ တႃႇႁႂ်ႈၵိူတ်ႇသၢင်ႈ ၶႄႈၵၢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်ႈလၵ်ႉၶၵ်ႉ ထိုင်ၵႂၢင်ႈ ထိုင်တီႈလႆႈၶၢဝ်ႇ ငုပ်ႉငီႉၵၢၼ်တင်း ႁူင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင် တၢင်ႇလိူဝ်း ၶဝ်၊ ႁူင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်ၸိုင်ႈၶဝ်၊ မူႇၸုမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈၶဝ်၊ ၸုမ်းၵွၼ် ႁူဝ် လႄႈ တိူင်းလႆႈသုၼ်ႇၽွင်းငမ်းႁင်းၶေႃ ၵမ်ႉၶၢဝ် ၶႄႈတီႈလႆႈ သုၼ်ႇၽွင်းငမ်း ႁင်းၶေႃ လိူဝ်းၶေႃႉငုပ်ႉငီႉၵၢၼ်သေ ႁူမ်ႈႁွမ်းၵိူတ်ႇသၢင်ႈ လႆႈယူႇၵေႃႈ။

တွၼ်ႈ(4)
ၵႅတ်ႇၶႅပ်ႉပႃး သုၼ်ႇလၢဝ်းၸိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း

(7) လၢဝ်းၸိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းၶဝ်ၶေႃႉ သင်ဝႃႈသုၼ်ႇ လၢဝ်းၸိူဝ်းႁူၼ်း လၵ်ႉၶၵ်ႉလႆႈ သုမ်းၼႄႈသင်၊ လႅပ်ႈတေမီးလွင်ႈသုမ်းၼႄႈ သင်၊တႃႇႁႂ်ႈလႆႈ လွင်ႈၵႅတ်ႇ ၶႅပ်ႉပႃးၶၢဝ်ႉ ၵၢဝ်ပိူင်လိူၵ်ႈ(1)သေ တၢင်ႇလဝ်ႈထိုင် ၸုမ်းလူင်ပွင် ၸိုင်ႈ လႄႈတိူင်း ၵမ်ႉၶၢဝ် လႄႈမိူင်း ၵၢၼ်ၵႅဝ်ႉႁွင်ႉၶၢဝ်ႉလႆႈယူႇၵေႃႈ။

၆။ နည်းဥပဒေ ၅ အရ တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် မိမိဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အခန်း(၄)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း

၇။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှု ရရှိနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ထံ ပုံစံ(၁)ဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။

(႘) လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိူင်း ဢမ်ႇၼၼ် ၸႄႈမိူင်း ဢၼ်ၵဵဝ်ႇ ၵပ်းၼႆႉ သင်ဝႃႈလႆႈႁပ်ႉ ၶေႃႈတၢင်ႇၸႄ ပိူင်လိၵ်ႈ(႑)ၼၼ်ႉယဝ်ႉလိူင် တႃႇၸွႆႈ ပၼ်လႆႈ လွင်ႈၵႅတ်ႇၸႅ သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်း ဢၼ်တၢင်ႇၸႄမေး ပေးတေဢမ်ႇ လႆႈသုမ်းၼၼ်ႉ တေလႆႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၽွင်းလူင်လၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်း ဢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်းၼၼ်ႉသေ ၵိတ်းသၢင်ႈႁႂ်ႈ။ သင်ဝႃႈၽွင်းလူင် ၽႂ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်း ဢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်းၼၼ်ႉ ဢမ်ႇမီးလိူင် တေလႆႈပၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၽွင်းလူင်ၽူႈၼၼ်ႈ လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိူင်း ဢမ်ႇၼၼ် ၸႄႈမိူင်း ဢၼ်သၢင်ႇတေႃႇ သေၵေႃႉ ၵေႃႉသေ ၵိတ်းသၢင်ႈႁႂ်ႈ။

(႙) ၽွင်းလူင်ဢၼ်လႆႈႁပ်ႉ လွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း လွမ်းလူလ်ႈလွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီး(႘)ၼႆ ဢိင်ၼိူဝ်ၶေႃႈတၢင်ႇလဝ်ႈသေ လွင်ႈလႆႈသုမ်းသုၼ်ႇလၢဝ်း ၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိူၵ်းမိူင်း မီး၊ ဢမ်ႇမီး တေလႆႈထတ်းသၢင်ႈၵေႃႈ။ လွမ်းၼင်ႇ ၶေႃႈထတ်း သၢင်ႈၼၼ်ႉသေ သင်လႆႈႁၼ်မီးဝႆႉသုမ်းသုၼ်ႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိူၵ်း မိူင်း ၼႆလိူင် တႃႇၸွႆႈပၼ်လႆႈ လွင်ႈၵႅတ်ႇၸႅပ်ႉပႃး ၼၼ်ႉ ဢဝ်ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ႁၼ်ၼၼ်ႉ ၵႅမ်ႈလွမ်းပိူင်လိၵ်ႈ(႑)(ၵ) သေ တၢင်ႇၸႄလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိူင်း ဢမ်ႇၼၼ် ၸႄႈမိူင်း ဢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်းၼၼ်ႉသေယဝ်ႉ လွမ်းၼင်ႇ ၶေႃႈၵႅပ်းတတ်းလုမ်း လူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိူင်း ဢမ်ႇၼၼ် ၸႄႈမိူင်း ဢၼ် ၵဵဝ်ႇၵပ်း ၼၼ်ႉၸႄႈသင်၊ ႁုမ်ႈႁွမ်းငုပ်ႉငီႉတင်း ႁွင်ႈႁၢၼ်ၽွင်းလူင်၊ ႁွင်ႈႁၢၼ် လူင်ပွင်လိုင်ႈၼဝ်၊ မူႉလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၼဝ်၊ လုမ်းၵွၼ်ႁုၵ်ႉ ၸႄႈတိူင်းလႆႈ သုၼ်ႇၽွင်းငမ်းၸိုင်းၼေ ဢမ်ႇၼၼ် ၼႄႇတီႈလႆႈသုၼ်ႇၽွင်းငမ်း ၸိုင်းၼေၵဝ် ၼ်ႉၸႄႈတိူင်း ဢမ်ႇၼၼ် ၸႄႈမိူင်း ဢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်းၼၼ်ႉ ၸႄႈသင်တေလႆႈ ၵိတ်း သၢင်ႈႁႂ်ႈၵေႃႈ။

၈။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုံစံ(၁) ဖြင့် တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့် အခါ တင်ပြလာသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး မရှိပါက သင့်လျော်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၉။ နည်းဥပဒေ ၈ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသောဝန်ကြီးသည် တင်ပြချက်အပေါ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ်ရမည်။ စိစစ်ချက်အရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ကြောင်းတွေ့ရှိပါကကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရေးအတွက် စိစစ်တွေ့ရှိချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ ပုံစံ(၁-က)ဖြင့် တင်ပြ၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလိုပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(10) (ၵ) ၽွင်းလူင်ၵၢၼ်လႆႈႁပ်ႉ ပုၼ်ႈၽွၼ်း လွမ်းလူၺ်ႈ လွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီႈ(၈)ၶဝ်ႈ တီႈၵၢၼ်ၵႅတ်ႇသၢင်ႈ ႁူတ်ႉထတ်း လွမ်းလွၵ်း လၢႆးပိူင်မီႈ (၉) ၶေႃႈ လႆႈႁၼ် လၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း လႆႈသုမ်းသုၼ်ႉတေႉၶိုင် တႃႉတေပၼ်လႆႈလွင်ႈ ၵႅတ်ႉ ငၶပ်ႉပႃးၶေႃႈ သင်ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ တေလႆႈၵႃႈ လွင်ႈလွႆႈထႅမ် တီႈၵွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶဝ်၊ ၵွင်ႈၵၢၼ် လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ်၊ မူႉလုမ်း လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ် ၵၢၼ်မီးလၢၼ်ႉမိူင်းၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈလိုဝ်းၶေႃႉ ၶႂ်လိုင် တေလႆႈၵႃႈပိူင်လိၵ်ႈ(1–ၶ)သေ တၢင်ႉထိုင်တီႈလုမ်း လူင်ပွင်လိုင်ႈ လေႊတူင်း ၵမ်ႉၶေႃ လေႊမူင်း ၵၢၼ်ၵိတ်ႉ ၵပ်းၶေႃႉ ၵမ်ႉၶေႃ ၵႃႈပိူင်လိၵ်ႈ(1–င)သေ လုၵ်ႉတီႈလုမ်း လူင်ပွင်လိုင်ႈ လေႊတူင်း ၵမ်ႉၶေႃ လေႊမူင်း သိုပ်ႉတၢင်ႉ ထိုင်ၵွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်။

(ၶ) လုမ်းလူင်ပွင်ႈလိုင်ႈ လေႊတူင်း ၵမ်ႉၶေႃ လေႊမူင်းၶႆႉ ၵိတ်ႉလူၺ်ႈ ၶေႃႈတၢင်ႉလဝ်း လွမ်းလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈငၽေ(ၵ) ၶေႃႉသေသင်ႁၼ် ထိုင်ဝႃႈတေလႆႈၵႃႈ လွင်ႈၵမ်ႉထႅမ်တီႈ ၵွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶဝ်၊ ၵွင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ်၊ လုမ်းလူင် ပွင်လိုင်ႈၶဝ်ၵၢၼ်မီးလၢၼ်ႉ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၶေႃႉ ၶႂ်လိုင် တေလႆႈသိုပ်ႉ တၢင်ႉလဝ်းထိုင်လုမ်း လူင်ပွင်လိုင်ႈမိူင်းၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈယူႉယဝ်ႉ။

(င) ၵွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶႆႉ ၵိတ်ႉလူၺ်ႈ ၶေႃႈတၢင်ႉလဝ်းလွမ်း လွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီႈငၽေ(ၵ)ၶေႃႉသေ သင်ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ တေလႆႈ ၵႃႈလွင်ႈၵမ်ႉ ထႅမ်တီႈ ၵွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶဝ်၊ ၵွင်ႈ ၵၢၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ်၊ လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ် ၵၢၼ်မီးလၢၼ်ႉ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၶေႃႉၶႂ်လိုင် တေလႆႈသိုပ်ႉ တၢင်ႉလဝ်းထိုင် လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈယူႉၵေႃႈ။

၁၀။(က)နည်းဥပဒေ ၈ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသောဝန်ကြီး သည် နည်းဥပဒေ ၉ အရ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ကြောင်း တွေ့ရှိပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရေးအတွက်ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိအခြားဝန်ကြီး ဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ ပုံစံ(၁-ခ)ဖြင့်လည်းကောင်း၊သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ တစ်ဆင့်ဝန်ကြီး ဌာနသို့ ပုံစံ(၁-ဂ) ဖြင့် လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ ဆက်လက် တင်ပြရမည်။

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေခွဲ(က) အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်းသုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

(11) ၽွင်းလူင် ၵၼ်လႆႈႁပ်ႉလွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ထွမ်းလူလႆႈလွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီႈ(8)ၶႆႉ တီႈလွင်ႈတၢင်းၵၼ်လဵဝ်ႈၵဝ်ႇ တေလႆႈႁဵတ်းသၢင်ႈၶေႃႉ သင်ဝႃႈ ၵမ်ႇပၼ်လႆႈ လွင်ႈၵဵတ်ႇငၼ်ပိူဝ်ႉပႃး သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်း မိူင်းၼဝ်ၶႆလိူင် ၵဝ်တင်းပိူင်လိၵ်ႈ(1–ၵ)သေ တဵမ်ႈၶေပေႉယွၼ်ႉ တွၼ်ႈတဵမ်ထူၼ်ႈသေ တေလႆႈတၢင်ႇထိူင် လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ လေႉတူင်း ၵမ်ႇၶေၼ် လေႉမိူင်း ၵေႃႈ။

(12) လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ လေႉတူင်း ၵမ်ႇၶေၼ် လေႉမိူင်းၶႆႉ သင်ႁၼ် ထိူင်ဝႃႈလွင်ႈတၢင်း ၵၼ်တၢင်ႇ ငၶမေႈ ထွမ်းလူလႆႈ လွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီႈ (11)ၶေႃႉ တေလႆႈႁဵတ်းသၢင်ႈပၼ်တီႈ လၼ်ႉမိူင်းၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈၶႆလိူင် ၶင်ႇႁူဝ်ပေႉ တေႁဵတ်းသၢင်ႈပၼ်လႆႈ ထွမ်းလွင်ႈသၢင်ႇ တေႃႇၶေႃႉ တေလႆႈ တၢင်ႇထိူင် လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈမိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵေႃႈ။

(13) (ၵ) လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၶႆႉ ၵိဝ်ႇလူလႆႈၶေႃႈတၢင်ႇ လဝ်ႉထွမ်းလူလႆႈလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ(12)ၶေႃႉသေ တႃႇႁႂ်ႈႁဵတ်း ထွမ်းလႆႈ လွင်ႈသၢင်ႇတေႃႇၶေႃႉ တေလႆႈပၼ်ပုၼ်ႈ ၽွၼ်းၽွင်း လူင်မိူင်း ၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵေႃႈ။

၁၁။ နည်းဥပဒေ ၈ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် မိမိဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပါက အကျိုးအကြောင်း ပြည့်စုံစွာဖော်ပြ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ ပုံစံ (၁-ဃ) ဖြင့် တင်ပြရမည်။

၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၁၁ အရ တင်ပြလာသည့်ကိစ္စမှာ ပြည်ထောင်စု အဆင့်တွင်ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါ က လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၃။ (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၁၂ အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ၶ) ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼႆႉ ၼင်ႇႁိုဝ် တေပၼ်လႆႈတၢင်းၵႅတ်ႇ ၼႅပ်ႉပုၼ်ႈ လွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇ ၸၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း ဢၼ်ပၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်းၸွမ်းလူလၢႆႈလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီးၼႄ(ၵ)ၼၼ်ႉၸွမ်းလူ လၢႆႈၶေႃႈတႅပ်းတတ်း လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈသေ ၵေႃႈလီ၊တင်းႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင် ဢၼ်ၵိုတ်းၵပ်ႉၶဝ်၊ ႁွင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်လိူင်ႈၶဝ်၊ လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈၶဝ်လိူဝ်း ဢၼ်မီး ၼၼ်ႉမိူင်းၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈၼၼ်ႉႁူမ်ႈႁွမ်းငူပ်ႉ ငီႉၵၢၼ်သေၵေႃႈလီ တေလႆႈၵိတ်းသၢင်ႈ ႁဵၵ်ႈၵေႃႈ။

(င) ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼႆႉ မိူဝ်ႈၵိတ်းသၢင်ႈလွင်ႈတၢင်း ဢၼ်ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၸွမ်းလူလၢႆႈလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီးၼႄ(ၵ)ၼၼ်ႉ သင်တေသၢင်ႈထုၵ်ႈၼႆ ဢဝ်တင်းၶေႃႈတူၵ်းလူင်း လုမ်းလူင်ပွင် လိူင်ႈမိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈသေယဝ်ႉ ၸွတ်ႈၽွတ်ႈလႆႈၵေႃ ဢၼ်ၶဝ်ႈပႃး ႁူၼ်းလိူဝ်းဢၼ် ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၼေႈ ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင် တၢင်ႇလိူဝ်း ဢၼ်ၵိုတ်ႇၵပ်း ၶဝ်လိူၵ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉသေ ၵိတ်းသၢင်ႈ လႆႈယူႇၵေႃႈ။

(14) တီႈဢၼ်လိူဝ်းၵိုတ်ႇၵပ်းတင်းလွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇ ဢၼ်တၢင်ႇၼမေးလွမ်း လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး(ၶ)ၼၼ်ႉ ၶေႃႈတႅပ်းတတ်း လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ ၼေႃးတူဝ်း ဢမ်ႇၼၼ် ၼေႃးမိူင်း ဢၼ်ၵိုတ်ႇၵပ်းၶႆႉပဵၼ် ဢၼ်သုတ်း ဢၼ်သိင်ႈ ယဝ်ႉ ၵေႃႈ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရတာဝန်ပေးအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးသည့်ကိစ္စတွင် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ တာဝန်ပေးအပ်သော ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက ဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အခြားဝန်ကြီးဌာနများမှ အဆိုပြုသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သော ကော်မတီကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၁၄။ နည်းဥပဒေ ၉ အရ တင်ပြလာသော အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်သည်။

(15) တီႈၵၢၼ်လိူဝ်ႈၵဵဝ်ႇၶပ်း လွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇၵၢၼ်တၢင်ႇၼႄမေး ထွမ်ႇလူၺ်ႈ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး(10)လႄႈ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး(12)လိူဝ်းၼၼ်ႉ ၶေႃႈတႅပ်း တတ်း လုမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈမိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼၼ်ႉ ပဵၼ်ၵၢၼ်သုတ်းၵၢၼ် သိုင်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ။

တွၼ်ႈ (5)
ၸႄႈလိတ်ႈလွင်ႈထဵင်ထွင်ၵၼ်

(16) ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼၼ်ႉ တၢင်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈလႆႈ လွင်ႈႁူမ်ႈႁွမ်းငူပ်ႉငီႉ ၵၼ်လႄႈ ၸႄႈလိတ်ႈလွင်ႈထဵင်ထွင်ၵၼ် ၵၢၼ်ပဵၼ်ႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း ၼင်ႇၵၼ် ၵမ်ႇၼၼ်ၶွင်ႈ ၸႄႈလၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းၼၼ်ႉ ငူပ်ႉငီႉၵၼ်တၢင်း ထွမ်ၽွင်းလူင် ၼေႃးတိူင်း ၵမ်ႇၼၼ် ၼေႃးမိူင်း ၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇ ၵပ်းၼၼ်ႉသေ ၽႄၼ်ႇ ပၼ်ပုၼ်ႈ ၽွၼ်း ၽွင်းလူင်ၼေႃးတိူင်းၵမ်ႇ ၼၼ်ၼေႃးမိူင်းၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်း ၼၼ်ႉလႆႈ ယူႇၵေႃႈ။

(17) လၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းၶဝ်ၼၼ်ႉ သၢင်ဝႃႈမီးလွင်ႈထဵင်ထွင်ၵၼ်မႃးသေ လိူဝ်ႉသေလွင်ႈ တီႈႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းၼင်ႇၵၼ် ၵမ်ႇၼၼ် ၼႄႈႁၢင် လၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်း မိူင်းၶဝ်လိူင် တၢင်ႇႁဵင်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈ လွင်ႈၸႄႈလိတ်ႈ ပၼ်လႆႈၼၼ်ႉ လုၵ်ႉတီႈႁွင်ႈႁၢ ၶၼ်ၽႂ်ႇၵွၼ်ႁူဝ်ၵဵတ်ႇ ၼၼ်သုၼ်ႇလၢဝ်း ၶိူဝ်းႁူၼ်း=ႁိုၵ်းမိူင်း ၼေႃးတိူင်း ၵမ်ႇၼၼ် ၼေႃးမိူင်းသေယဝ်ႉ ၵဝ်ပိူင်လိၵ်ႈ(2)သေ တေလႆႈ တၢင်ႇထိုင်တီႈ ၽွင်းလူင်ၵၢၼ်လႆႈႁပ်ႉ လွင်ႈၼၽပုၼ်ႈၽွၼ်းပၼ် ထွမ်ႇလူၺ်ႈ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး(16)ၼၼ်ႉ ၵေႃႈ။

၁၅။ နည်းဥပဒေ ၁၀ နှင့် နည်းဥပဒေ ၁၂ တို့အရ တင်ပြလာသော အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ်ဖြစ်သည်။

အခန်း(၅)
အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း

၁၆။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုများကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်းပြုနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်း၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအား တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းနိုင်သည်။

၁၇။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အကြားတွင် အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပေါ်လာပါက ဖြေရှင်းဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနမှ တစ်ဆင့် နည်းဥပဒေ ၁၆ အရ တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးထံ ပုံစံ(၂)ဖြင့် တင်ပြရမည်။

(18) ၽွင်းလူင်ၵၢၼ်လႆႈ ႁပ်ႉလွင်ႈၽႄပုၼ်ႈၽွၼ်းပၼ် ၸွမ်းလူၺ်ႈ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ(16)ၶေႃႉ တီႈၵၢၼ်ၵႄႈလိတ်ႈ လွင်ႈထဵင်ထွင်ၵၼ် ၶၼ်ႉ

(ၵ) ၶၼ်သၢင်ႇတေႃႇ တေလႆႈႁူမ်ႈႁူမ်းၸူႉၸီႉၵၼ် တင်းႁွင်ႈၵၢၼ် ၽွင်းလူင်တၢင်ႇၸိုဝ်ႈၶဝ်၊ ႁွင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်ၸိုင်ႈၶဝ်၊ ၸုမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈၶဝ်၊ ၸုမ်းၵွၼ်ႁူဝ် ၶေႃႈတိုင်း လႆႈသုၼ်ႇ ၽွင်းငမ်း ႁင်းၶေ ၵမ်ႇၶၼ် ၶႄႈတီႈ လႆႈသုၼ်ႇၽွင်းငမ်း ႁင်းၶေၶဝ် ၵၢၼ်မီးတီႈ ၶေႃႈတိုင်း ၵမ်ႇၶၼ် ၶေႃႈမိုင်း ၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇႁပ်ႉ ၶၼ်ႉသေ ၵႄႈလိတ်ႈၵေႃႈ။

(ၶ) ၵဵဝ်ႇလူၺ်ႈ လွင်ႈထွင်ထဵင် ႁၼ်ၶၼ်ႉသေ ၶေႈၵႄႈ လိတ်ႈ ၵၢၼ်လႆႈမႄးၸိုဝ်ႈၶၼ်ႉ ၵဝ်ပိူင်လိၵ်ႈ(2–ၵ)သေတၢင်ႇထိုင် ၸုမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ၶေႃႈတိုင်းၵမ်ႇၶၼ် ၶေႃႈမိုင်း ၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇ ႁပ်ႉၶၼ်ႉၼႄႈ ၵဝ်ပိူင်လိၵ်ႈ(2–ၶ)သေ တၢင်ႇထိုင်တီႈၽွင်း လူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵေႃႈ။

(19) ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼႄႈ ၸုမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ၶေႃႈတိုင်းၵမ်ႇ ၶၼ်ၶေႃႈမိုင်း ၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇႁပ်ႉၶဝ်ၶေႃႉ ၵဵဝ်လူၺ်ႈၶေႈတၢင်ႇ ၼၶၢမ်းလွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီႈ(18)၊ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ ၼၽ(ၶ)ၶၼ်ႉ သေၶၼ်ႇသၢင်ႇတေႃႇၶၼ်ႉ တၢင်ႇထိုင်ၸုမ်း လူင်ပွင်ၸိုင်ႈ မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈသေယဝ်ႉ ႁူမ်ႈႁူမ်းၸူႉၸီႉ ၵႄႈလိတ်ႈ လႆႈယူႇၵေႃႈ။

၁၈။ နည်းဥပဒေ ၁၆ အရ တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရာတွင်-

(က) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်ပါက ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းရမည်။

(ခ) အငြင်းပွားမှုကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရရှိလာသည့် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ ပုံစံ (၂-က) ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသို့ ပုံစံ(၂ခ)ဖြင့် လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

၁၉။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့တို့သည် နည်းဥပဒေ ၁၈ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်ပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြပြီး ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းနိုင်သည်။

တွၼ်ႈ (6)
ၸၼ်ၶေမ်ႉၸၼ်တူဝ် လွမ်းၽ်ၶ်ၵၢၼ်

(20) ၵိဝ်ႇလူလုၺ်ႈၽ်ၶ်ၵေႃၼ် ၵၢၼ်တေၵ်ႂ်တ်းသၢင်ႈ ၶွင်းၶႄႈတီႈလၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းၶဝ်ယူႇသဝ်းဝႆႉၶၼ်ေႉသေၢႁေႃႉတၢင်ႇလဝ်းၽ်ၶ်ၵေႃၼ် ၶႆႉ

(ၵ) တၢႆႇႁိူင်ႈႁူၼ်း လၢဝ်းၶိူဝ်းပိုၼ်ႉတီႈၶဝ်ငလႈ ႁူၼ်းယူႇသၢင်ႈၵိၼ် သဝ်းဝႆႉၶွင်းၶႄႈတီႈ တေၵ်ႂ်တ်းသၢင်ႈလွမ်း ၽ်ၶ်ၵၢၼ်လိူဝ်း ၶၼ်ေႉပေႃးတေႁူႉလႆႈ လွင်ႈၽွၼ်းလီၽွၼ်းလႃႉ ၽ်ၶ်ၵေႃ ၶ်လီလီ ငၢမ်းငၢမ်းၶၼ်ေႉ တေလႆႈၵဝ်တင်းႁၢမ်းလၢတ်ႈ ၵၢၼ်ၶဝ်ႁူႉပွင်ႇ လႆႈလီငၢမ်းၶၼ်ေႉသေ သပ်းလႅင်းပၼ်ဝႆႉ လူင်ႈၶႄႈတႅၵ်ႇတႅၵ်ႇ လႅင်းလႅင်းယူႇၵေႃႈ။

(ၶ) တေလႆႈၵ်ႂ်တ်းသၢင်ႈ လွမ်းၶင်ႇၶႄႈယိူင်း ၵၢၼ်းပိူင်းၵၢၼ်၊ ၽ်ၶ် ၵၢၼ်ယႂ်ႇလူင်၊ ၶၵ်ႉၵၢၼ်ငလႈ ၽ်ၶ်ၵေႃၼ်မိူင်းမျၼ်ႇမႃႇ ႁူၼ်ႈမုၼ်း ၶိုၼ်ႈယႂ်ႇ ၵၢၼ်သၢင်ႇထုၵ်ႇ မၼ်ႈၵိုမ်းယိုၼ်းယၢဝ်း ၶၼ်ေႉ။

(င) ၶင်ႇႁိုဝ်တေႁူႉလႆႈ လွင်ႈတၢင်းတုမ်ႉတိူဝ်ႉ လႅၵ်ႈလၢႆႈၶိူဝ်သိူင်ႇ ဝႅတ်ႉလွမ်ႉငလႈ လၢတ်ႈပၢၼ် မႃၵ်ႈမီးၵၢၼ်ႁူၼ်းၶၼ်ေႉ တေမီး၊ ၵမ်ႇမီးၶႆလွင်ႈ ထတ်းသၢင်ႈ တၢင်းတုမ်ႉတိူဝ်ႉ သိုင်ႇဝႅတ်ႉ လွမ်ႉငလႈ လွင်ႈၶိုၼ်ႈယိုၼ်ႇမုၼ်းလႅင်း လၢတ်ႈပၢၼ် မႃၵ်ႈမီး ၵၢၼ်ႁူၼ်း ၶဝ်ၶၼ်ေႉတေလႆႈၵ်ႂ်တ်း သၢင်ႈလွမ်း ၶေႈလီႉသင်ႇ ႁွင်ႈၵၢၼ် ၵိဝ်ႇၵပ်းၶဝ်ၶၼ်ေႉၵေႃႈ။

အခန်း(၆)
စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၂၀။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နေထိုင်ရာဒေသအတွင်း ဖော်ဆောင်မည့် စီမံကိန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စီမံကိန်းအဆိုပြုသူသည်-

(က) စီမံကိန်း၏ အကျိုးအပြစ်နှင့် အကြောင်းအရာများကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မည့်ဒေသရှိ အခြေချ နေထိုင်သူဒေသခံတိုင်းရင်းသားများသိရှိ နားလည်စေရန် ၎င်းတို့ နားလည် သဘောပေါက်နိုင်မည့် ဘာသာစကားနှင့် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုလျက် ကြိုတင်၍ ပြည့်စုံတိကျစွာ ရှင်းလင်း ချပြရမည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (Myanmar Sustainable Development Plan – MSDP) ၏ မူဝါဒရေးရာ ဦးတည်ချက်များ၊ မဟာဗျူဟာများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ယင်းဒေသရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုစီးပွားဘဝတို့အပေါ် ထိခိုက်ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခြင်းရှိမရှိ သိရှိနိုင်ရန် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လူမှုစီးပွားဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း တို့ကို သက်ဆိုင်ရာဌာန၏ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ၸ) တီႈၶၵ်ႉၵၢၼ် လွင်ႈထတ်းသၢင်ႈ တၢင်းတူမ်ႉတိူဝ်ႉ သိုင်ႇဝဵတ်ႉ လွမ်ႉလႄႈ လွင်ႈဢိုၼ်ႈ ယွႆႉမုၼ်းလႅင်း ၸၢတ်ႈပၢၼ်မၢၵ်ႈမီး ၵၼ်ႊ ႁူၼ်းႁူႊၶၵ်ႉၶၵ်ႉ တင်းသိင်ႈၶၼ်ႉ တေလႆႈဢူပ်ႇ ဢူဝ်းငူပ်ႉ ငီႉၵၢၼ်တင်း လၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်း ႁိုၵ်းမိူင်း ပိုၼ်ႉတီႈၶဝ်သေ ႁဵတ်း သၢင်ႈလႅင်ႈလႅင်ႈလႅင်းလႅင်းၵေႃႈ။

(21) ၽူႈတၢင်ႇလဝ်ႊၽႅၼ်ၵၢၼ်ၶဵၼ်ႉ

(ၵ) လွင်ႈဢၼ်ႁဵတ်း သၢင်ႈဝႆႉ ၼွမ်းလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ (20)ၶၼ်ႉ မိူဝ်ႈပႆႇတေႇၶႄႈၵၢၼ် တေလႆႈတၢင်ႇၼႄထိုင် ၸွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်း လူင်တႅမ်တႅမ်ထူၼ်ႈထူၼ်ႈသေ ဢဝ်ၶိုၼ်ႈတူၵ်းလူင်း ။

(ၶ) သင်ႁဵတ်းသၢင်ႈ ၶႄၶႄမ်ႉၶႄတူဝ် ၼွမ်းၽႅၼ်ၵၢၼ်ယဝ်ႉၵေႃႈ ၶႆလိုင် သႂ်ႂ်လွင်ႈႁၢင်ႈႁၼ်ၶၼ်းဝႆႉ လူင်ႊၶႅၼ်ႈလႄႈ လွင်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈ ယဝ်ႉၶၼ်ႉ တေလႆႈတၢင်ႇထိုင် ၸွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၵေႃႈ။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လူမှုစီးပွား ဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အဆင့်အားလုံး တွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုများကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ လုပ်ဆောင် ရမည်။

၂၁။ စီမံကိန်းအဆိုပြုသူသည်-

(က) နည်းဥပဒေ ၂၀ အရ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုကို စီမံကိန်းမစတင်မီ ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပြည့်စုံစွာ အစီရင်ခံတင်ပြ၍ သဘောထားမှတ်ချက် ရယူ ရမည်။

(ခ) စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ပြီးစီး ပါ က ကြိုတင်စီစဉ်ထားရှိမှုများနှင့် ဆောင်ရွက် ပြီးစီးမှု အခြေအနေများကို ဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြ ရမည်။

တွၼ်ႈ(7)
ႁူးလွင်ႈလွင်ႈ

(22) မိူဝ်ႈၵၢၼ်ၵေႃႇတင်ႈသၢင်ႈ ၵၢၼ်ၵဵတ်ႇၶပ်ႉပႃး လွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်း ႁူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း ၼႄႈ လွင်ႈၵျူမ်ႈၵျွမ်းငူပ်ႉငီႉၼၵ်းလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၼ် ၶႄႉ တေၵမ်ႉလႆႈၼၵ်းလိတ်ႈပၼ် ၶေႃႈတၢင်ႇၼၶ ၵၢၼ်ႁပ်ႉႁႃ, တင်းလိူင်ႈ ၵၢၼ်ၵိုၵ်းပူးတီႈတႅမ်ႈၶၢႆႉ သေၵၢၼ်ၵၢၼ်ၶႄႉ။

(ၵ) လိူင်ႈလိူဝ်းၵၢၼ် တိုၵ်ႉႁူတ်ႇထတ်းထွမ်ႇငိၼ်းယူႇ, တီႈလုမ်း တွၼ်ႈၽိင်ႈ သေၵၢၼ်ၵၢၼ်ၼႄႈ လိူင်ႈၵၢၼ်တၢင်ႇထိင်ႈလၢၼ်ႉ ၶိူဝ်ၵမ်ႇၶႄႉ တိုၵ်ႉယွၼ်း မူၼ်ႉၼမ်းၶိုၼ်းယူႇ, ၶႄႉ။

(ၶ) လိူင်ႈလိူဝ်းၵၢၼ် လုမ်းတွၼ်ႈၽိင်ႈ သေၵၢၼ်ၵၢၼ် တွၼ်ႈ, ၽိင်ႈယဝ်ႉ တူဝ်ႈၵူႈလိူဝ်းၶႄႉ။

(23) ၵိဝ်ႇႁပ်းလူလုၺ်ႈ ၶၵ်ႉႁၢၼ်လိူဝ်း လွင်ႈၵဵတ်ႇၼၶ သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်း ၵိုၵ်းမိူင်းၵမ်ႇၶႄႉ ၼၵ်းလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၼ် လိူဝ်းၶႄႉ တီႈၽူႈႁပ်း ႁႂ်ႇၶဝ်ၶႄႉ တေၵမ်ႉလႆႈၵိပ်းယွၼ်းႁႂ်ႈသိင်ႈလႂ်ႇသၢင်။

အခန်း(၇)
အထွေထွေ

၂၂။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုများကို ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းပြုရာတွင် အောက်ပါအမှုအမျိုးအစားတစ်ခုခုနှင့် သက်ဆိုင်သော တင်ပြချက်ကို ဖြေရှင်းခြင်းမပြုရ-

(က) တရားရုံးတစ်ခုခု၏ ရှေ့မှောက်၌ စစ်ဆေးကြားနာဆဲအမှုများနှင့် တရားရုံးတစ်ခုခု၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် အယူခံမှု သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်မှုဝင်ရောက်ဆဲအမှုများ၊

(ခ) တရားရုံးတစ်ခုခုက အပြီးသတ် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီးသောအမှုများ။

၂၃။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်သူများထံမှ မည်သည့်ကုန်ကျစရိတ်ကိုမျှ ကောက်ခံခြင်း မပြုရ။

(24) ႁွင်ႉၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶႄႈ မိူဝ်ႈၵၢၼ်ၵိူတ်ႇသၢင်ႈ ၵၢၼ်ၵဵတ်ႇငၼ်ပွႆႇပႃး လွင်ႈသုမ်း သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်း ၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်းၼႂ်း လွင်ႈႁူမ်ႈႁွမ်းငူပ်ႉငီႉငၵႈ လိတ်ႈလွင်ႈ ထိင်ထွင်ၵၢၼ်ၶၼ်ႈ သင်မီးတၢင်းလူဝ်ႇတေႃႇၵႂႃႇလႆႈ ၽူႈပိၼ်ႇ ၽႃႇၵၢၼ်ၵတ်း ၼ်ၶၼ်ႇႁၢမ်းလၢတ်ႈၽေႃႇသေႃႇ ၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်း ၶၼ်ႈ တေလႆႈ ၶိုင်သၢင်ႈ ၸၢင်ႈၸၼ်းပၼ်ၵေႃႈ။

(25) တီႈၵၢၼ်ၵိူတ်ႇသၢင်ႈ ၶေႃႈၵၢၼ်ၵဵတ်ႇငၼ် သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း ၼႂ်းငၵႈ လိတ်ႈလွင်ႈ ထိင်ထွင်ၵၢၼ်ၵၢၼ်ပႃးၶွင်းလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ ၵၢၼ်ၶႄႈ ၶၼ်ႈ ႁွင်ႉၵၢၼ်ၵွၼ်ႁူဝ်ၵဵတ်ႇငၼ် သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်း ၵိုၵ်းမိူင်းၶႄႈ တေလႆႈ ၵိူတ်း သၢင်ႈပၼ် ၵၢၼ်လုမ်းလူဝ်းၶၼ်ႈၵေႃႈ။

(26) တီႈၵၢၼ်ၵိူတ်ႇသၢင်ႈ ၶေႃႈၵၢၼ်ၵဵတ်ႇ ငၼ်သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်းၵိုၵ်း မိူင်းၼႂ်း ငၵႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၢၼ်ၵၢၼ်ပႃးၶွင်းလွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈၵၢၼ် ၶႄႈ ၸႂ်ႈပေႃးထိုင်တီႈလႆႈၶၼ်ႈ ၽူႈၵေႃႉၵၢၼ်ၵပ်းၵႆႇ လူလၢႆႈတင်း လွင်ႈတၢင်းၶေႃႈတၢင်ႇငၼ်မေႃးလူဝ်းၶၼ်ႈ ႁွင်ႉၵၢၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈ ၵမ်ႇၶၼ်ႈ လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၼဝ်၊ လုမ်းၵွၼ်ႁူဝ် လေႃးတိုင်းလႆႈသုၼ်ႇ ၽွင်းငမ်း ၸင်းၶေႃ ၵမ်ႇၶၼ်ႈ ၶေႃႈတီႈလႆႈသုၼ်ႇ ၽွင်းငမ်းၸင်းၶေႃၼဝ်လူဝ်းၶႄႈ တေလႆႈႁူမ်ႈႁွမ်း ၼဝ်ႈပႃး ၵိူတ်းသၢင်ႈလွမ်းတီႈၼၵ်ႉၵၢၼ် ၵၢၼ်သၢင်ႇ ထုၵ်ႇၶၼ်ႈ ၵေႃႈ။

(27) တီႈၵၢၼ်ၵိူတ်ႇသၢင်ႈ လွင်ႈၵဵတ်ႇငၼ် သုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၵူၼ်း ၵိုၵ်းမိူင်း ၵမ်ႇၶၼ်ႈ တၢင်းငၵႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၢၼ်ၶၼ်ႈ တေလႆႈ ၵဝ်ၽိင်ႈ ငငႈၽိင်ႈထုင်းလၢဝ်းၶိူဝ်း ၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇၵပ်းၶၼ်ႈဝႆႉပိၼ်ယဵႆႇ သေၵိူတ်းသၢင်ႈ ၵေႃႈ။

၂၄။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုများကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်သည့် စကားပြန်ရရှိရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၂၅။ ဤနည်းဥပဒေများပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနက ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၆။ ဤနည်းဥပဒေများပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိရောက်အောင်မြင်စေရန် အလို့ငှာ တင်ပြလာသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အစိုးရဌာန သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့များသည် လိုအပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုရမည်။

၂၇။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းပြုရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများကို အလေးထား ဆောင်ရွက်ရမည်။

(28) တီႈၵၢၼ်ၵႅတ်ႇသၢင်ႈၶေႃႈႁၢၼ် ၵႅတ်ႉၼၼ်ႉ သုၼ်ႇလၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်း မိူင်းၼေႃႈ ၼႁႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ႁၢၼ် ၵၢၼ်ပႃးၶွင်းလွၵ်းလၢႆး ပိူင်မီး ၵၢၼ်ၶဵဝ်ႉၶၼ်ႉ တၢႆႉပိုၼ်းလွႆႉလၢႆႉမၼ်း ၵွင်ႈႁၢၼ်ၵွၼ်ၵူၺ်ႉ ၵႅတ်ႉၼၼ်ႉသုၼ် လၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း တေလႆႈလၢႆႉပၼ်လွမ်းၶၢင်ႉမႆႇ မီးၽႂ်ႇပိုၼ်းတွင်း ၶၼ်ႉၵေႃႈ။

(29) ၽွင်းလူင် ၽူႈၼဝ်ႉလုမ်း လူင်ပွင်လိူင်ႈ လေႈတိူင်း ၵမ်ႉၶၼ် လေႈမိူင်း ႁေႉၵၢၼ်လႆႈၸပ်ႉလွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း လွမ်းလူလွႆႈပိူင်မီး မႆႇၶေႃမ်း (32)ၶၼ်ႉ တၢႆႉၵႅတ်ႇသၢင်ႈလႆႈႁၢၼ် ၼၶျေႃင်းၼၶတူဝ် လွင်ႈလၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်း ႁိုၵ်းမိူင်း ၵၢၼ်ၵိဝ်ႉႁပ်ႉၶၼ်ႉ တေလႆႈၵႅတ်ႇသၢင်ႈ ၵွႆႈပႃးၶပ်ႉသွၼ်ႇသွႆႉပႃးလႆႈ သိၼ်ႈပိုၼ်းလွႆႉလၢႆႉ တၢႆႈလၢမ်းလုမ်း လူင်ပွင်လိူင်ႈ လေႈတိူင်း ၵမ်ႉၶၼ် လေႈမိူင်း ႁူးပီးၶၼ်ႉၵေႃႈ။

(30) ၵွင်ႈႁၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶၼ်ႉ ၵဝ်တင်းၶေႃႈတူၵ်းလူင်း လုမ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းၽွမ်ႉၵုမ်ႈသေ ပိုတ်ႇၵွၵ်ႉလိၵ်ႈ ပိုၼ်ၽဝ်ႇၶေႃႈပူင်လွမ်းၶၢဝ်း သၢင်ႇတေႃႉ မၵ်းမၼ်ႈၶေႃႈတီႈ ၵၢၼ်တၢင်းၶိုၼ်ႈယွႆႉမုၼ်းလိင်း ၵေႃႇမၢင်ၶၼ်ႉ လႆႈၵေႃႈ။

ၶိင်ႇတိတ်ႉလုၼ်ႇ
ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉၵုမ်ႈ
ၵွင်ႈႁၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽွႆႉလၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း

မႆႇလိၵ်ႈ၊ ၂/၁-၁/၂၀၁၉(၁၉၄၈)
ဝၼ်းထီႈ၊ ပီႊ 2019၊ လိူၼ်ၵေႃးႁၢတ်ႉသ် ၊ 23 ဝၼ်း

၂၈။ ဤနည်းဥပဒေများပါ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော ကုန်ကျစရိတ်များကို တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ ကျခံသုံးစွဲရမည်။

၂၉။ ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် နှစ်စဉ်ထည့်သွင်းရေးဆွဲနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းပါးသည့်ဒေသများအား ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်နိုင်သည်။

နိုင်သက်လွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန

စာအမှတ်၊ ၂ / ၁ – ၁ / ၂၀၁၉ (၁၉၄၈)
ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၃ ရက်

ပိူင်လိၵ်ႈ(1)

လိၵ်ႈတၢင်ႇၶေ
(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ 7)

ထိုင်

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈလေႈတိူင်း/လေႈမိူင်း

မၢႆဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း။ တၢင်ႇၶေလွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်းၶဝ်။

1။ --

2။ --

လၢႆးမိုဝ်း	-------------
ၸိုဝ်ႈၽူႈတၢင်ႇၶေ	-------------
မၢႆၽၢင်	-------------
ၸိုဝ်ႈပေႃႈမႄႈ	-------------
ၸူဝ်ႉၶူပ်ႉ	-------------
ၶိူဝ်းႁူၼ်း/ၽႃႇသႃႇ	-------------
ၶႄႈၵၢၼ်/တႃႈၶုၼ်/လၢၼ်ႉ	-------------
ၵွင်းလိၵ်ႈတႃႇၵပ်းသိုပ်ႇ	-------------
မၢႆၽူင်း	-------------

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း –

1။ ၽွင်းလူင် ၽၢႆႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း လေႈတိူင်း/လေႈမိူင်း။

2။ လုမ်းၵွၼ်ႈၸုပ်ႉ လႆႈသုၼ်ႇၽွင်းငမ်းၸိုင်ႈၶဝ် လေႈတိူင်း/ၶႄႈတီႈ။

ပုံစံ (၁)

တင်ပြစာ

(နည်းဥပဒေ ၇)

သို့

.... တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု တင်ပြခြင်း**

၁။ ____

____

၂။ ____

____

လက်မှတ်	____________
တင်ပြသူအမည်	____________
နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားအမှတ်	____________
မိဘအမည်	____________
အသက်	____________
လူမျိုး၊ ဘာသာ	____________
အလုပ်အကိုင်/ ရာထူး /အဆင့်	____________
ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ	____________
ဖုန်းနံပါတ်	____________

မိတ္တူကို -

၁။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးများ

၂။ ....ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း/ဒေသဦးစီးအဖွဲ့

ပိူင်လိၵ်ႈ(႑–ၵ)

လိၵ်ႈလၢႆးငၢၼ်းၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈၵၢၼ်
(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး ႓)

ထိုင်

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၸႄႈတိူင်း/ၸႄႈမိူင်း

မၢႆဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း။ **လၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇၼႄ လွင်ႈၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈၵၢၼ် တၢင်းသုမ်းသုၼ်ႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိၵ်ႈမိူင်း။**

ယိူင်းထိုင်။ **လိၵ်ႈၵၢၼ်လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိူင်း/ၸႄႈမိူင်း ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း။**

႑၊ လွမ်းၼင်ႇ လိၵ်ႈယိူင်းထိုင်ၼၼ်ႉ ၵိဝ်ႇလူလ်ႈ လွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိၵ်ႈမိူင်း သေ လွင်ႈၵၢၼ်ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းဝႆႉၼၼ်ႉ ၵႂ်တ်းသၢင်ႈ ထတ်းသၢင်ႈမႃး မိူဝ်ႈဝၼ်း( ) တေႃႇႁွတ်ႈ ( ) ဝၼ်း ၼႆႈၵေႃႈ။

႒၊ ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈထူပ်းႁၢၼ်မႃးၼၼ်ႉ မီးၼင်ႇ လိူဝ်းမီးတီႈတႂ်ႈၼႆႉၵေႃႈ။

(ၵ) --

(ၶ) --

႓၊ လွင်ႈၵၢၼ်ထုၵ်ႇၵႂ်တ်းသၢင်ႈပၼ်ၼၼ်ႉ မီးၼင်ႇ လိူဝ်းမီးတီႈတႂ်ႈၼႆႉၵေႃႈ။

(ၵ) --

(ၶ) --

႔၊ လွင်ႈၵၢၼ် ၵမ်ႉထုၵ်ႇလီၵႂ်တ်းသၢင်ႈပၼ်ၼၼ်ႉ မီးၼင်ႇလိူဝ်းမီးတီႈတႂ်ႈၼႆႉၵေႃႈ။

(ၵ) --

(ၶ) --

႕၊ ၼင်ႇႁိုဝ်တေပၼ်လႆႈ ၶေႃႈလီႉသင်ႇၼိူဝ်ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ထူပ်းႁၢၼ်ၼၼ်ႉ တၢင်ႇၼႄမႃး ယူႇၵေႃႈ။

ၸႄႈတိူင်း/ၸႄႈမိူင်း
ၽွင်းလူင်ၽႅဝ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိၵ်ႈမိူင်း
ၵမ်ႉၼၼ်

ၽွင်းလူင်ၽူႈၼဝ်ႉလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈႁပ်ႉလွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း –

႑၊ ၽွင်းလူင် မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽႅဝ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိၵ်ႈမိူင်း။

႒၊ ႁွင်ႈလုမ်း

ပုံစံ(၁-က)

စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ

(နည်းဥပဒေ ၉)

သို့

.... တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု စိစစ်တွေ့ရှိ ချက် အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်း**

ရည် ညွှန်း ချက် ။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏တာဝန်ပေးအပ်သည့်စာ

၁။ ရည်ညွှန်းပါစာအရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ပေးအပ်သည့် ကိစ္စရပ်ကို ( ) ရက်နေ့မှ ( ) ရက်နေ့အထိ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____

(ခ) ____

၃။ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည့်အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____

(ခ) ____

၄။ ဆောင်ရွက်မပေးသင့်သည့်အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____

(ခ) ____

၅။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်အပေါ် လမ်းညွှန်မှု ပြုနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး
သို့မဟုတ်
တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီး

မိတ္တူကို -

၁။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန

၂။ ရုံးလက်ခံ

ပိူင်လိၵ်ႈ(႑-ၶ)

လိၵ်ႈလၢႆးငၢၼ်းၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈႁၢၼ်

(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး ႑႐၊ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီးငဝ်ႈ (ၵ))

ထိုင်

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈလႄႈတိူင်း/လႄႈမိူင်း

မႂ်ဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း ။ လၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇၼႄ လွင်ႈၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈႁၢၼ် တၢင်းသုမ်းသုၼ်ႇ၊ ၸၢဝ်းမိူင်းႁုၼ်းၵိုၵ်းမိူင်းၶဝ်။

ယိူင်းထိုင် ။ လိၵ်ႈၵၢၼ် လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ လႄႈတိူင်း/လႄႈမိူင်း ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း။

႑. လွမ်းၶၼ်ႇ၊ လိၵ်ႈယိူင်းထိုင်ၶၼ်ႇ ၵိၼ်ႉလူလ်ႈလွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇ၊ ၸၢဝ်းမိူင်း ႁုၼ်းၵိုၵ်း မိူင်းသေ လွင်ႈၵၢၼ်ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းဝႆႉၶၼ်ႇ ၵႃတ်းသၢင်ႈထတ်းသၢင်ႈမႃး မိူဝ်ႈဝၼ်း( ) ထေႃႇႁွတ်ႈ( )ဝၼ်းၼႆႉၶႃႈ။

႒. ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈထူပ်းႁၼ်မႃးၶၼ်ႇ မိူၼ်ၶၼ်ႇလိူဝ်းမီး တီႈတႅၵ်ႈၶႅႉၶႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

႓. လွင်ႈၵၢၼ်ထုၵ်ႇၵႃတ်းသၢင်ႈပၼ်ၶၼ်ႇ မိူၼ်ၶၼ်ႇ လိူဝ်းမီးတီႈတႅၵ်ႈ ၶႅႉၶႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

႔. ၶေႃႈလိူဝ်းၵၢၼ် ႁွင်ႈႁၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶဝ်၊ ႁွင်ႈႁၢၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ်၊ လုမ်းလူင်ပွင် လိုင်ႈၶဝ် ၵၢၼ်လၼ်ႉမိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈ တေၵမ်ႉလွႆႈ ၵႃတ်းသၢင်ႈပၼ်လႆႈၶၼ်ႇ ပၼ်လိူဝ်း တီႈတႅၵ်ႈၶႅႉၼႆႉၶႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

႕. ၶၼ်ႇႁုပ်ႇတေပၼ်လႆႈ ၶေႃႈလီႉသင်ႇ ၶိူဝ်ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ထူပ်းႁၼ်ၶၼ်ႇတၢင်ႇၼႄ မႃးယူႇၶႃႈ။

လႄႈတိူင်း/လႄႈမိူင်း

ၽွင်းလူင်ၽွၼ်ႉ၊ ၸၢဝ်းမိူင်းႁုၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း

ၵမ်ႉၶၼ်ႇ

ၽွင်းလူင်ၽူႈၶဝ်ႈလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈႁပ်ႉလွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း -

႑. ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ ႁွင်ႈႁၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽွၼ်ႉ၊ ၸၢဝ်းမိူင်းႁုၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း။

႒. ႁွင်ႈလုမ်း

ပုံစံ (၁-ခ)

စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ
(နည်းဥပဒေ ၁၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က))

သို့

…………... တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်း**

ရည်ညွှန်းချက် ။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏တာဝန်ပေးအပ်သည့်စာ

၁။ ရည်ညွှန်းပါစာအရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ပေးအပ်သည့်ကိစ္စရပ်ကို ( )ရက်နေ့မှ ( ) ရက်နေ့အထိ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ________________________________

(ခ) ________________________________

၃။ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည့်အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ________________________________

(ခ) ________________________________

၄။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(က) ________________________________

(ခ) ________________________________

၅။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်အပေါ် လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး
သို့မဟုတ်
တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီး

မိတ္တူကို -

၁။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန

၂။ ရုံးလက်ခံ

ပိူင်လိၵ်ႈ(1–ၸ)

လိၵ်ႈလၢႆးငၢၼ်းၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈႁၢၼ်

(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး 10၊ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီးငၸ (ၵ))

ထိုင်

ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈ

ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽၢႆႇထၢဝ်းၶိုဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း

သိုပ်ႇထိုင်

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၸႄႈတိုင်း/ၸႄႈမိူင်း

မၢႆဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း ။ **လၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇၼႄ လွင်ႈၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈႁၢၼ် တၢင်းသုမ်းသုၼ်ႇ ထၢဝ်းၶိုဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းၶဝ်။**

ယူင်းထိုင် ။ **လိၵ်ႈၵၢၼ်လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိုင်း/ၸႄႈမိူင်း ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း။**

1။ လွမ်းၼင်ႇ လိၵ်ႈယူင်းထိုင်ၼၼ်ႉ ၵဵဝ်ႇလူၺ်ႈလွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇ ထၢဝ်းၶိုဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်းသေ လွင်ႈၵၢၼ်ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းဝႆႉၼၼ်ႉ ႁဵတ်းသၢင်ႈထတ်းသၢင်ႈမႃးမိူဝ်ႈဝၼ်း( ) တေႃႇႁွတ်ႈ ( ) ဝၼ်းၼႆႈၵေႃႈ။

2။ ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈထူပ်းႁၼ်မႃးၼၼ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇလိူဝ်းမီးတီႈတႂ်ႈၼႆႉၵေႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

3။ လွင်ႈၵၢၼ်ထုၵ်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈပၼ်ၼၼ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇ လိူဝ်းမီးတီႈတႂ်ႈ ၼႆႉၵေႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

4။ ၶေႃႈလူဝ်ႇၵၢၼ် ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၶဝ်၊ ႁွင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ်၊ လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၶဝ် ၵၢၼ်ၸၼ်ႉမိူင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈ တေၵမ်ႉလွၺ်ႈ ႁဵတ်းသၢင်ႈပၼ်လႆႈၼၼ်ႉ ပဵၼ်လိူဝ်း တီႈတႂ်ႈၼႆႉၵေႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

5။ ၼင်ႇႁိုဝ်တေပၼ်လႆႈ ၶေႃႈလီႉသင်ႇ ၶိုဝ်ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ထူပ်းႁၼ်ၼၼ်ႉ တၢင်ႇၼႄ မႃးယူႇၵေႃႈ။

ၸႄႈတိုင်း/ၸႄႈမိူင်း

ၽွင်းလူင်ၽၢႆႇထၢဝ်းၶိုဝ်းႁူၼ်းႁိုၵ်းမိူင်း

ၵမ်ႉၶၢင်

ၽွင်းလူင်ၽူႈၶဝ်ႈလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈႁပ်ႉလွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း –

1။ ႁွင်ႈလုမ်း

ပုံစံ(၁-ဂ)

စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ

(နည်းဥပဒေ ၁၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က))

သို့

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန

မှတစ်ဆင့်

………….. တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်း**

ရည်ညွှန်းချက် ။ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏တာဝန်ပေးအပ်သည့်စာ

၁။ ရည်ညွှန်းပါစာအရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ပေးအပ်သည့်ကိစ္စရပ်ကို (   ) ရက်နေ့မှ (   ) ရက်နေ့အထိ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ______________________________

(ခ) ______________________________

၃။ ဆောင်ရွက်သင့်သည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ______________________________

(ခ) ______________________________

၄။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ______________________________

(ခ) ______________________________

၅။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်အပေါ် လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး

သို့မဟုတ်

တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီး

မိတ္တူကို -

ရုံးလက်ခံ

ပိူင်လိၵ်ႈ(1-ၸ)

လိၵ်ႈလၢႆးငၢၼ်းၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈႁၢၼ်
(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး 11)

ထိုင်

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၸႄႈတိူင်း/ၸႄႈမိူင်း

မႂ်ႇဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း။ **လၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇၼႆ လွင်ႈၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈႁၢၼ် တၢင်းသုမ်းသုၼ်ႇ ထၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း။**

ယိူင်းထိုင်။ **လိၵ်ႈၵၢၼ်လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၸႄႈတိူင်း/ၸႄႈမိူင်း ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း။**

1. ၵွမ်းၶၼ်ႇလိၵ်ႈယိူင်းထိုင်ၶၼ်ႈ ၵဵဝ်ႇလူလွႆႈလွင်ႈသုမ်းသုၼ်ႇထၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်း ၵိုၵ်းမိူင်းသေ လွင်ႈၵၢၼ်ပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းဝႆႉၶၼ်ႈ ႁဵတ်းသၢင်ထတ်းသၢင်ႈမႃး မိူဝ်ႈဝၼ်း ( ) တေႃႇႁွတ်ႈ( ) ဝၼ်းၼႄႈၵေႃႈ။
2. ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈထူပ်းႁၼ်မႃးၶၼ်ႈ မိူၼ်ၶၼ်ႇလိူဝ်းမီးတီႈတႂ်ႈ ၼႆႉၵေႃႈ။
   (ၵ) -----------------------------------
   (ၶ) -----------------------------------
3. ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈတၢင်ႇၼႆ

   ----
4. ၶၼ်ႇႁိုဝ်တေပၼ်လႆႈ ၶေႃႈလီႉသင်ၶၼ်ႈ တၢင်ႇၼႆမႄးယူႇၵေႃႈ။

ၸႄႈတိူင်း/ၸႄႈမိူင်း
ၽွင်းလူင်ၽႅၼ်ႇထၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း
ၵမ်ႉၶၼ်
ၽွင်းလူင်ၽူႈၶဝ်ႈလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈႁပ်ႉလွင်ႈပၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း -
1. ႁွင်ႈလုမ်း

ပုံစံ (၁-ဃ)

စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ

(နည်းဥပဒေ ၁၁)

သို့

.... တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု စိစစ်တွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်း**

ရည် ညွှန်း ချက် ။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ တာဝန်ပေးအပ်သည့်စာ

၁။ ရည်ညွှန်းပါစာအရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ပေးအပ်သည့် ကိစ္စရပ်ကို ( ) ရက်နေ့မှ ( ) ရက်နေ့ အထိ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂။ စိစစ်တွေ့ရှိချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____

(ခ) ____

၃။ သုံးသပ်တင်ပြချက်

____

____

၄။ လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး

သို့မဟုတ်

တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီး

မိတ္တူကို -

ရုံးလက်ခံ

လိၵ်ႈတၢင်ႇၶေ

(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီး 17)

ထိုင်

----------ၽွင်းလူင်ၽွႆႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၶ်းႁိုၵ်းမိူင်း

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈလေႉတိူင်း/လေႉမိူင်း

သိုပ်ႇထိုင်

ၽူႈလီႉသင်

ႁွင်ႈၵၢၼ်ၵွၼ်ႁူဝ်ၽွႆႇၵ်တ်ႇၶႃသုၼ်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၶ်းႁိုၵ်းမိူင်း

လေႉတိူင်း/လေႉမိူင်း-------

မၢႆဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း။ တၢင်ႇၶေတေႃႇၶႅးလိတ်ႈပၼ်လႆႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၼ်။

1ႉ ---

2ႉ ---

လၢႆးမိုဝ်း	--------------
လိုဝ်ႈၽူႈတၢင်ႇၶေ	--------------
မၢႆၽၢင်	--------------
လိုဝ်ႈပေႃႇၶမႈ	--------------
လူဝ်ႉၶူပ်ႇ	--------------
ၶိူဝ်းႁူၶ်း/ၽႃႇသႃႇ	--------------
ၶေႃႈၵၢၼ်/တႃႈၶုၼ်/လၶၼ်ႉ	--------------
ႁွင်ႉလိၵ်ႈတႃႇၵပ်းသိုပ်ႇ	--------------
မၢႆၽွင်း	--------------

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း –

1ႉ လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ လေႉတိူင်း/လေႉမိူင်း။

☐ လုမ်းၵွၼ်ႁူဝ် လေႉတိူင်း/ၶေႃႈတီႈ လႆႈသုၼ်ႇၽွင်းငမ်းၵၢင်းၶေႃႈ ။

ပုံစံ (၂)

တင်ပြစာ

(နည်းဥပဒေ ၁၇)

သို့

.... တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး

.... တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

မှတစ်ဆင့်

ညွှန်ကြားရေးမှူး

တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာန

...............တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **အငြင်းပွားမှုအပေါ် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးနိုင်ပါရန် တင်ပြခြင်း**

၁။ ____

____

၂။ ____

____

လက်မှတ်	__________
တင်ပြသူအမည်	__________
နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြားအမှတ်	__________
မိဘအမည်	__________
အသက်	__________
လူမျိုး၊ ဘာသာ	__________
အလုပ်အကိုင်/ ရာထူး /အဆင့်	__________
ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ	__________
ဖုန်းနံပါတ်	__________

မိတ္တူကို –

၁။ တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့

၂။ ....ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း/ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့

ပိူင်လိၵ်ႈ(2–ၵ)

လိၵ်ႈလႆႈငၢၼ်းၶႄႈၼႃႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၼ်
(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ 18၊ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈၼႄ (ၶ))

ထိုင်

----------လုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈၸေႊတိူင်း/ၸေႊမိူင်း

မၢႆဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း ။ လၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇၼႄ ၶႄႈၼႃႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင် ၵၼ်။

1။ ၵီဝ်ႇၵပ်းလူလ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၼ် ႁူၼ်းႁိၵ်းမိူင်းၶင်ႇၵၼ် ၼမ်ႇၶၼ် ၶင်ႈ ၼႄႈၵၢင်လၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်းႁိၵ်းမိူင်းၼၼ်တၢင်ႇၼႄမေးၶၼ်ႇ ၼတႇၼၢဝ်ဝၼ်းထီႈ( ) တေႃႇထိုင် ဝၼ်းထီႈ( )ၶႄႇ ၵူႇငူပ်ႇငီႇၼႄႈလိတ်ႈမႃးယဝ်ႉၵေႃႈ။

2။ ပိုၼ်ႇၶၢမ်ႇလွင်ႈတၢင်းထိင်ထွင်ၵၼ်ၶႄႇ ပိၼ်မိူၼ်ၶင်ႇတီႈတၢင်ႈၶႄႇၵေႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

3။ ၶႄႈငူပ်ႇငီႇၼႄႈလိတ်ႈလႆႈၶႄႇ ပိၼ်လိူဝ်းတီႈတၢင်ႈၶႄႇၵေႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

4။ ၶႄႈၼၼ်ၼမ်ႇငူပ်ႇငီႇၼႄႈလိတ်ႈလႆႈၶင်ႇ ပိၼ်လိူဝ်းတီႈတၢင်ႈၶႄႇၵေႃႈ။

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

5။ ၶႄႈထတ်းသၢင်ႈတၢင်ႇၼႄ

(ၵ) ------------------------------------

(ၶ) ------------------------------------

6။ ၶင်ႇႁိုဝ် တေပၼ်လႆႈၶႄႈလီႇသင်ႇၶင်ႇ တၢင်ႇၼႄမေးယူႇၵေႃႈ။

ၸေႊတိူင်း/ၸေႊမိူင်း

ၽွင်းလူင်ၽႅၢ်ႇလၢဝ်းမိူဝ်းႁူၼ်းႁိၵ်းမိူင်း

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း –

1။ ၽွင်ႈလုမ်း

ပုံစံ (၂-က)

အငြင်းပွားမှု ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းချက် အစီရင်ခံစာ
(နည်းဥပဒေ ၁၈၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ))

သို့

…………... တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **အငြင်းပွားမှု ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းချက် အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း**

၁။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြလာမှုကို ( )ရက်နေ့မှ ( ) ရက်နေ့အထိ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။

၂။ အငြင်းပွားမှု၏ အခြေခံအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____________________

(ခ) ____________________

၃။ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းနိုင်သည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____________________

(ခ) ____________________

၄။ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိသည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ____________________

(ခ) ____________________

၅။ သုံးသပ်တင်ပြချက်

(က) ____________________

(ခ) ____________________

၆။ လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး

မိတ္တူကို -

ရုံးလက်ခံ

ပိူင်(2-ၶ)

လိၵ်ႈလၢႆးငၢၼ်းၶေႃႈငႃႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၢၼ်
(လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈ 18၊ လွၵ်းလၢႆးပိူင်မီႈငၶ (ၶ))

ထိုင်

ၽွင်းလူင်မိူင်းၽွမ်ႉၵုမ်ႈ
ၵွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းလူင်ၽၢႆႇၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၵ်းႁိူၵ်းမိူင်း

မႂ်ဝၼ်း။ ပီႊ ၊ လိူၼ် ၊ ဝၼ်း။

လွင်ႈတၢင်း။ လၢႆးငၢၼ်းတၢင်ႇငၶ ၶေႃႈငႃႈလိတ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၢၼ်။

1။ ၵိ်ဝ်ႇၵပ်းလူလ်ႈ လွင်ႈထိင်ထွင်ၵၢၼ် ႁူၼ်းႁိူၵ်းမိူင်းၶင်ႇၵၼ် ၵမ်ႇၶၼ် ၶင်းငႃႈၵၢင် ၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၼ်းႁိူၵ်းမိူင်း ၵၼ်တၢင်ႇငၶမေႊၶၼ်ႉ ငတႇၵဝ်ဝၼ်းထီႈ( ) တေႃႇထိုင် ဝၼ်းထီႈ( )ၶႅ ၵူႇငူပ်ႉငီႉငႃႈလိတ်ႈမႊယဝ်ႉၵေႃႈ။

2။ ပိုၼ်ႉၶမ်ႇလွင်ႈတၢင်းထိင်ထွင်ၵၢၼ်ၶႅ ပၼ်မိူၼ်ၶင်ႇတီႈတင်ႈၶႅႉၵေႃႈ။
(ၵ) ------------------------------------
(ၶ) ------------------------------------

3။ ၶေႃႈငူပ်ႉငီႉငႃႈလိတ်ႈလႆႈၶၼ်ႉ ပၼ်လိူဝ်းတီႈတင်ႈၶႅႉၵေႃႈ။
(ၵ) ------------------------------------
(ၶ) ------------------------------------

4။ ၶေႃႈၵၼ်ၵမ်ႇငူပ်ႉငီႉငႃႈလိတ်ႈလႆႈၶၼ်ႉ ပၼ်လိူဝ်းတီႈတင်ႈၶႅႉၵေႃႈ။
(ၵ) ------------------------------------
(ၶ) ------------------------------------

5။ ၶေႃႈထတ်းသၢင်ႈတၢင်ႇငၶ
(ၵ) ------------------------------------
(ၶ) ------------------------------------

6။ ၶင်ႇၵိုဝ် တေပၼ်လႆႈ ၶေႃႈလီႉသင်ႇၶၼ်ႉ တၢင်ႇငၶမေႊယူႇၵေႃႈ။

ၽွင်းလူင်ၽၢႆႇၸၢဝ်းၶိူဝ်းႁူၵ်းႁိူၵ်းမိူင်း
လေးတိူင်း/လေးမိူင်း

ၽိုၼ်မိူၼ်မၼ်း -

1။ ၵွင်ႈလုမ်း

ပုံစံ (၂-ခ)

အငြင်းပွားမှု ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းချက် အစီရင်ခံစာ
(နည်းဥပဒေ ၁၈၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ))

သို့

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန

ရက်စွဲ။ ခုနှစ်၊ လ ရက်

အကြောင်းအရာ။ **အငြင်းပွားမှု ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းချက် အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း**

၁။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြလာမှုကို( ) ရက်နေ့မှ ( ) ရက်နေ့အထိ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။

၂။ အငြင်းပွားမှု၏ အခြေခံအချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ______________________________

(ခ) ______________________________

၃။ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းနိုင်သည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) ______________________________

(ခ) ______________________________

၄။ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိသည့်အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(က) ______________________________

(ခ) ______________________________

၅။ သုံးသပ်တွေ့ရှိချက်

____

____

၆။ လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး

မိတ္တူကို -

ရုံးလက်ခံ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန
တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဦးစီးဌာနနှင့်
တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအသင်းအဖွဲ့(ရှမ်း)တို့မှ ပူးပေါင်းဘာသာပြန်၍
တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနမှ အခမဲ့ထုတ်ဝေသည်။